

Kamppailulajien ja Painonnostoliiton yhdenvertaisuussuunnitelma 2022–2023

Yhdenvertaisuussuunnitelmassa mukana olevat liitot:

Aikidoliitto, Judoliitto, Karateliitto, Miekkailu- ja 5-otteluliitto,
Nyrkkeilyliitto, Painiliitto, Painonnostoliitto ja Taekwondoliitto

Ohjelma hyväksytty liittojen hallituksissa marras-joulukuussa 2021 ja astuu voimaan 1.1.2022.

Yhdenvertaisuussuunnitelman päivitystyöryhmä 2021:

Laura von Boehm, Esa Niemi, Anssi Kaltevo, Lena Tallroth-Kock,
Noora Kokkonen, Antti Pekkala, Timo Ruuhijärvi ja Tatu Iivanainen

Yhdenvertaisuusperiaatteen mukaisesti kaikki ihmiset ovat samanarvoisia riippumatta heidän sukupuolestaan, iästään, etnisestä tai kansallisesta alkuperästään, kansalaisuudestaan, kielestään, uskonnostaan ja vakaumuksestaan, mielipiteestään, vammastaan, terveydentilastaan, seksuaalisesta suuntautumisestaan tai muusta henkilöön liittyvästä syystä.

Yleiset periaatteet

Me, Aikidoliitto, Judoliitto, Karateliitto, Miekkailu- ja 5-otteluliitto, Nyrkkeilyliitto, Painiliitto, Painonnostoliitto ja Taekwondoliitto, olemme sitoutuvat edistämään yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä ehkäisemään syrjintää kaikessa toiminnassamme. Haluamme edistää tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista ja vahvistaa moninaisuutta kunnioittavaa ilmapiiriä.

Yhdenvertaisuussuunnittelun tarkoituksena on tunnistaa ja poistaa käytäntöjä, jotka aiheuttavat ja ylläpitävät eriarvoisuutta. Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo sekä niiden osana esteettömyys ovat osa kamppailuyhteisön arvoja.

Kamppailulajien junioriyhteistyön innovaatio Kamppailija EI kiusaa -hanke edustaa samaa näkemystä yhdenvertaisesta kamppailu-urheilusta. Hankkeen viesti on yksiselitteinen: ”Kamppailulajien yhteinen tahto on, että kamppailu-urheilun harrastaja ei kiusaa ketään koskaan. Ei harjoituksissa, ei koulussa, ei vapaa-ajalla.”

Kamppailulajit kokosivat keväällä 2015 työryhmän työstämään yhteistä yhdenvertaisuussuunnitelmaa. Suunnitelmaa päivitettiin syksyllä 2017 ja uudestaan syksyllä 2019. Vuoden 2021 päivityksen yhteydessä Painonnostoliitto liittyi mukaan yhteiseen suunnitelmaan. Työryhmään kuuluu yksi edustaja jokaisesta liitosta – joko toiminnanjohtaja/pääsihteeri tai toiminnanjohtajan tehtävään nimeämä henkilö.

Mikäli yhdenvertaisuusasioissa tapahtuu kurinpitoa vaativia rikkomuksia, ne käsittelee kamppailulajiliittojen yhteinen kurinpitovaliokunta tai Painiliitossa ja Painonnostoliitossa liiton oma kurinpitovaliokunta.

Työryhmä kokoontuu puolivuositain tarkastelemaan yhdenvertaisuustyön tilaa ja suunnittelemaan tulevia toimenpiteitä.

Yhdenvertaisuussuunnitelman 2020–2021 toteutumisen arviointi

Syksyllä 2020 kamppailulajeissa toteutettiin kaksi erillistä yhdenvertaisuuskyselyä: yksi seurojen harrastajille, toinen liittojen luottamushenkilöille ja työntekijöille. Harrastajille tehty kysely toteutettiin kamppailulajiliittojen tarpeisiin laajennetulla versiolla Suomen Olympiakomitean tarjoamasta yhdenvertaisuuskyselystä seuroille, joka itse asiassa pohjautuu juuri kamppailulajien alkuperäiseen yhdenvertaisuuskyselyyn. Kysely tarjottiin suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Valtaosa vastaajista vastasi suomenkieliseen versioon, mutta myös kahteen muuhun kieliversioon saatiin vastauksia. Luottamushenkilöiden ja työntekijöiden kysely toteutettiin suoraan Suomen Olympiakomitean tarjoamalla pohjalla.

Seurojen harrastajille, ohjaajille, johtohenkilöille ja harrastajien vanhemmille tehty yhdenvertaisuuskysely keräsi 949 vastausta, mikä on oikein hyvä määrä. Kaksi vuotta aikaisemmin vastaavassa kyselyssä oli kahdeksan vastaajaa enemmän, mutta silloin kohderyhmä oli 12-vuotiaasta ylöspäin, nyt 16-vuotiaasta ylöspäin. Kyselyn tulokset olivat yleisesti samalla linjalla edellisen kyselyn kanssa: kamppailulajeissa muut hyväksytään sellaisina kuin he ovat ja heitä kohdellaan tasa-arvoisesti.

Ilahduttavasti vastaajat kokivat lajiliittojen yleisen ilmapiirin kohentuneen selvästi edellisen kyselyn aikaisesta. Asteikolla yhdestä viiteen väittämälle ”Järjestömmen yleinen ilmapiiri on innostava, moniarvoinen ja avoin” vastaajat antoivat keskiarvoksi 3,93, joka on 0,30 korkeampi kuin edellisellä kerralla. Toinen selkeä parannus oli väittämään ”Järjestössämme on keskustelu yhdenvertaisuuteen liittyvistä asioista” annettu keskiarvo 3,93, joka on peräti 0,51 korkeampi kuin edellisellä kerralla. Väittämät ”Luottamushenkilöt ja henkilökunta ovat keskenään samanarvoisia” keskiarvoksi annettiin 3,99 ja ”Luottamushenkilöt ja henkilökunta osallistuvat järjestön kehittämiseen” 3,93. Nämäkin ovat edellisestä kerrasta nousseet, vaikkakin hieman maltillisemmin.

Esteettömyyden ja saavutettavuuden huomioimisessa arvosanat olivat lievästi parempia kuin edellisellä kerralla. Koska liittojen toimitilojen esteettömyyden ja saavutettavuuden suhteen ei ole tapahtunut minkäänlaista muutosta, voitaneen tulkita viestinnän tavoittaneen entistä paremmin eri kohderyhmät.

Valitettavasti lähes 16 prosenttia kyselyyn vastanneista oli havainnut liiton luottamushenkilöiden tai työntekijöiden käyttäneen kieltä, joka syrjii joitakin ihmisryhmiä. Vaikka tässä olikin 4,5 prosenttiyksikön lasku edelliseen kyselyyn, on luvussa edelleen 16 prosenttia liikaa. Kamppailulajiliitot ovat sitoutuneet edistämään yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa, joten tavoite vastauksille tähän kysymykseen tulee olla, ettei yksikään luottamushenkilö tai työntekijä syri puheellaan tai teoillaan mitään ihmisryhmää. 50 prosenttia syrjintää havainneista kertoi siihen puuttuneen. Toki tämä on 8 prosenttiyksikköä enemmän kuin edellisellä kerralla, mutta se pitäisi saada 100 prosenttiin.

Keväällä 2021 järjestimme webinaarina kamppailulajien ja Painonnostoliiton yhteinen Puheella on väliä -seminaari seuratoimijoille. Seminaarin puhujiksi kutsuttiin asiantuntijoita Suomen Olympiakomiteasta, SUEKista ja Väestöliitosta. Seminaariin osallistui 28 seura- ja lajiliittotoimijaa. Seminaari sai osallistujilta hyvää palautetta.

Yhdenvertaisuustyöryhmä kokoontui suunnitelmankauden aikana neljä kertaa suunnitelman mukaisesti.

Yhdenvertaisuudesta viestimisessä käytimme hyväksi mm. Suomen Olympiakomitean tuottamaa materiaalia, kuten Lupa välittää, lupa puuttua -opasta. Vuosina 2020 ja 2021 Helsinki Pride -kulkue oli peruttu koronan takia, mutta suurin osa liitoistamme osallistui tapahtuman henkeen yhdenvertaisuutta esiin nostavilla some-postauksilla ja sateenkaarilogoilla.

Kamppailulajien yhdenvertaisuussuunnitelman 2021–2022 toimenpiteet toteutuivat seuraavasti:

- Toimenpide 1: Luodaan toiminnan tasa-arvomittarit: Toimenpide toteutui, ja havaitsimme sen erittäin hyödylliseksi.
- Toimenpide 2: Seurantamittarit: Toimenpide jäi toteutumatta, joten panostamme sen toteuttamiseen seuraavalla ohjelmakaudelle.
- Toimenpide 3: Yhdenvertaisuuskyselyt: Toimenpide toteutui, ja vastausmäärät olivat hyvät.

- Toimenpide 4: Yhdenvertaisuusseminaari: Toimenpide toteutui. Seminaarista saatiin hyvää palautetta.
- Toimenpide 5: Esittely yhdenvertaisuudesta: Toimenpide toteutui. Jokainen liitto piti esittelyn vuosittain vähintään hallituksilleen, osa myös muille liitto- ja seuratoimijoille.
- Toimenpide 6: Soveltavan toiminnan ohjaajakoulutukset: Toimenpide ei toteutunut koronan aiheuttamien rajoitusten takia.
- Toimenpide 7: Yhdenvertaisuuden edistäminen ohjaaja- ja valmentajakoulutuksessa: Toimenpide toteutui osittain. Tätä pitää vahvistaa seuraavalla ohjelmakaudelle.
- Toimenpide 8: Pelisääntökeskustelut: Tähtiseura-ohjelmaan mukaan lähteneille toimenpide toteutui osana ohjelmaan, mutta muuten viestinnässämme tästä aiheesta on vielä kehitettävää.
- Toimenpide 9: Naapuriliittosparraus: Taekwondo ja Nyrkkeily sekä Aikido ja Miekkailu & 5-ottelu toteuttivat toimenpiteen. Toimenpiteellä oli hyvä idea, mutta sen hyödyn koettiin jäävän toivotusta.
- Toimenpide 10: Yhdenvertaisuuden huomioiminen kaikessa viestinnässä: Ainakin isossa kuvassa toimenpide toteutui mielestämme hyvin, mutta sen on tärkeää pysyä jatkuvasti mukana.
- Toimenpide 11: Sukupuolikiintiöiden selvittäminen sääntömuutosten yhteydessä: Kaikki liitot selvittivät sukupuolikiintiöiden lisäämisen sääntöihin – osa lisäsi, osalla oli valmiina, osa päätyi jättämään lisäämättä. Sukupuolikiintiöt ovat nyt säännöissä seuraavilla liitoilla: Miekkailu & 5-ottelu, Paini, Painonnosto, Taekwondo.
- Kamppailija Ei Kiusaa -kampanjan uusi tuleminen jäi toteuttamatta, koska sille ei löydetty riittävää työntekijäresurssia.

Yhdenvertaisuuskyselyssä 2020 esiin nousseita tarpeita

Vaikka tulosten perusteella yhdenvertaisuus on kamppailulajiseuroissa pääosin hyvissä kantimissa, syrjivää kielenkäyttöä esiintyy edelleen eikä siihen puututa seuroissa riittävästi. Erityisen ongelmallista on, jos syrjivää kieltä käyttää ylempi vyö, seuran pääopettaja tai puheenjohtaja. Tarvetta toimintatapaohjeille syrjintätapausten käsittelyyn on selvästi. Osa syrjinnästä on vaikeasti havaittavissa, eikä siitä ole seuroissa juuri puhuttu. Tarve on siis saada seurojen sisällä aikaan keskustelua syrjinnästä jo ennen kuin syrjintätapauksia nousee esille.

Kyselyiden perusteella myös liittojen luottamushenkilöiden ja työntekijöiden kielenkäyttöön on syytä kiinnittää huomiota. Yhdenvertaisuus tulee siis muistaa kaikessa viestinnässä ja suunnittelussa.

Toimenpiteet vuosille 2022–2023

Toimenpide 1: Toiminnan tasa-arvomittarit

Jotta tasa-arvon kehittymistä liitoissa voidaan seurata, keräämme vuosittain toimintakertomuksiimme sukupuolijakaumat seuraavista:

1. Lisenssit/jäsenet
2. Henkilöstö
3. Hallitus
4. Valiokunnat

Liittojen omien toimintakertomusten lisäksi jakaumat kootaan yhteiseen raporttiin, jotta tilanteen kehitystä voidaan seurata vuosittain. Tasa-arvomittarit luotiin edelliselle ohjelmakaudelle, ja niiden käyttöä jatketaan sellaisenaan.

Toimenpide 2: Seurantamittarit

Keräämme yhteisesti tietoa seurojen ilmapiirin avoimuuden kehittymisestä yhdenvertaisuuskyselyn tuloksista verraten sitä aikaisempien yhdenvertaisuuskyselyiden tuloksiin. Lisäksi keräämme vuosittain yhteen tietoa vammaisurheilijoiden lukumäärästä, soveltavaa toimintaa tarjoavien seurojen lukumäärästä ja soveltavia harrastajia tavallisiin ryhmiin mukaan ottavien seurojen lukumäärästä. Keräämme tiedon liitoittain ja kokoamme sen yhteen. Julkaisemme mittaustulokset vuosittain loppukeväältä yhteisessä tiedotteessa. Tiedotteella toivomme herättävämme uusia seuroja suunnittelemaan soveltavan urheilun tarjoamista.

Toimenpide 3: Yhdenvertaisuuskyselyt

Syksyllä 2022 teemme liittokyselyn yhdenvertaisuudesta liittojen luottamushenkilöille ja työntekijöille sekä laajan yhdenvertaisuuskyselyn seurojen harrastajille, ohjaajille, johtohenkilöille ja harrastajien vanhemmille. Kyselyt toteutamme mahdollisimman samassa muodossa kuin edellisellä kerralla, jotta tulokset ovat vertailukelpoisia ja niiden kehitystä voidaan seurata. Kyselyiden sukupuolivalinta huomioi muut kuin binääriset sukupuolivaihtoehdot. Aikataulutamme seurakyselyn levityksen koordinoitusti, jotta sille saadaan edellistäkin parempi kattavuus.

Toimenpide 4: Yhdenvertaisuusseminaari

Jo kahdesti toteuttamamme yhdenvertaisuusseminaarit ovat saaneet hyvää palautetta, joten järjestämme seuraavan sellaisen keväällä 2023. Seminaarin painopiste tai -pisteet valitaan vuoden 2022 aikana toteuttamiemme yhdenvertaisuuskyselyiden tuloksista esiin nousseiden tarpeiden perusteella.

Toimenpide 5: Esittely yhdenvertaisuudesta

Jokainen liitto järjestää kerran vuodessa esittelyn yhdenvertaisuudesta vähintään hallituksilleen, mieluiten myös muille liittotoimijoilleen. Esittelyn sisällön suunnitteleamme yhteisesti aina keväisin ja esitämme toimijoille liittojen omien vuosikellojen mukaisesti hallituksen kokouksessa tai liittotoimijoiden tapaamisissa.

Toimenpide 6: Soveltavan toiminnan ohjaajakoulutukset

Järjestämme vuosittain soveltavan toiminnan ohjaajakoulutuksia yhteistyönä liittojen kesken, jotta seuroille saadaan luotua valmiuksia aloittaa tai laajentaa soveltavaa toimintaa ja näin tarjoamaan toimintaansa entistä laajemmalle kohdeyleisölle.

Toimenpide 7: Yhdenvertaisuuden edistäminen ohjaaja- ja valmentajakoulutuksessa

Yhdenvertaisuusasiat ovat jo nyt osa kamppailulajien ohjaaja- ja valmentajakoulutuksia, mutta vahvistamme ohjaajan/valmentajan roolia yhdenvertaisuuden edistäjänä koulutusten sisällöissä. Erityisesti korostamme ohjaajien/valmentajien roolia yhdenvertaisuuden edistäjinä ja sitä, että heidän on omassa toiminnassaan noustava henkilökemioiden yläpuolelle.

Toimenpide 8: Pelisääntökeskustelut

Kannustamme seuroja ottamaan säännölliset pelisääntökeskustelut osaksi koko seuran toimintaa. Tähtiseura-palvelussa on jo valmis pohja tarjolla. Tietoisuutta tästä ja pelisääntöjen hyödyistä tuomme esiin seurakirjeissä ja erilaisissa seminaareissa.

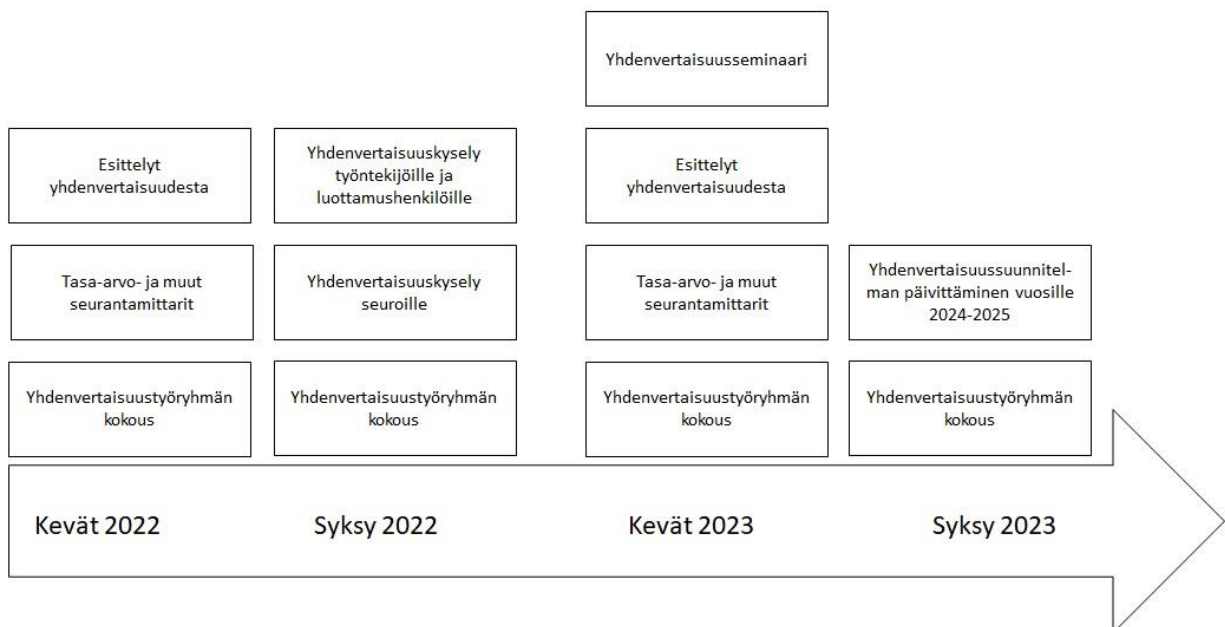
Toimenpide 9: Yhdenvertaisuuden huomioiminen kaikessa viestinnässä

Julkaisemme sosiaalisessa mediassa ja muissa viestintäkanavissaan kuvia, joissa esiintyy erilaisia harrastajia: eri sukupuolia, eri ikäisiä, erilaisista etnisistä taustoista tulevia, eri vyöarvoisia jne. Tarkoituksena on muistuttaa harrastajia ja muita kanavia seuraavia, että lajit sopivat aivan kaikille taustaan katsomatta, ja että jokainen harrastaja on arvokas sellaisena kuin on. Kiinnitämme kilpailutulosten viestinnässä huomiota siten, että miesten ja naisten vastaavat saavutukset uutisoidaan yhtä näkyvästi.

Toimenpide 10: Helsinki Pride

Olemme Olympiakomitean, Paralympiakomitean ja muun urheiluyhteisön mukana Helsinki Pride -kulkueessa, mistä on aikaisemmillä kerroilla saatu pääsääntöisesti hyvää palautetta harrastajilta.

Aikataulutetut toimenpiteet

Seuranta ja tiedottaminen

Yhdenvertaisuustyöryhmä kokoontuu puolivuositain. Tapaamisissa arvioidaan tavoitteiden toteutumista ja vaikuttavuutta.

Huomioimme yhdenvertaisuussuunnitelman lajiliittojen viestintäsuunnitelmissa. Tiedotamme jäsenseuroille yhdenvertaisuusasioista.

Päivittäminen ja uusien tavoitteiden asettaminen

Päivitämme Kamppailulajien ja Painonnostoliiton yhdenvertaisuussuunnitelman seuraavan kerran syksyllä 2023. Yhdenvertaisuustyöryhmä vastaa suunnitelman päivittämisestä.

KAMPPAILIJA

